

Kerkdienst Janskerk 28 mei 2017

Thema: Uithoudend

Lezing: Handelingen 1: 1-14

Voorganger: Marieke Milder

Inleiding

Op de zondag tussen Hemelvaart en Pinksteren lezen we het begin van het boek Handelingen waarin Jezus naar de hemel gaat en uit ons blikveld verdwijnt en hoe de leerlingen daarop reageren. Hoe houden zij het uit nu Jezus verdwenen is uit hun midden? Hoe gaan zij om met de leegte die ontstaat? Heel vaak heeft opnieuw beginnen/geloven vooral te maken met uithouden van hoe het leven zich aandient en hoe we zouden willen dat het was. Hoe oefenen we ons daarin? Hoe houden we ons staande als de hoop vervlogen is?

Overweging

Een paar weken geleden stond er een artikel in de Trouw van een jonge journalist die op zijn 23ste wees werd. Vier jaar na de dood van zijn vader stierf ook zijn moeder. Hij vertelt hoe hij een paar dagen na de dood van zijn moeder met zijn zus in het ouderlijk huis staat. 'Ik weet niet hoe we dit moeten doen' zegt hij. 'Ik ook niet' zegt zijn zus. De eerste maanden brengt hij met zijn zussen grotendeels door in het ouderlijk huis. Netflix kijkend, wandelingen makend in de omgeving, oude foto albums doorbladerend.

Na verloop van tijd ruimen ze het huis op, en pas dan lukt het om een beginnetje te maken met het opbouwen van een leven zonder ouders. De wezenloosheid maakt plaats voor nieuw leven, al blijft het verdriet aanwezig.

Wezenzondag.

Zo heet deze zondag tussen hemelvaart en Pinksteren in de traditie van de kerk.

refererend aan een tekst uit Johannes, waarin Jezus zegt: ik zal jullie niet als wezen achterlaten (joh 14,18)

Over de emoties van de leerlingen horen we, zoals meestal, in het verhaal van vandaag eigenlijk niks.

Maar ik stel me zo voor dat ze wezenloos waren.

Op de een of andere manier hadden ze Jezus nog bij zich gehad, die afgelopen tijd na zijn dood. Maar nu kwam ook daaraan een einde. Ze moesten het van nu af aan helemaal zelf doen. Alleen, of liever: met elkaar, maar zonder degene die ze het hardste nodig hadden.

Het lijkt misschien op de situatie van de jonge journalist die op zijn 23ste een tijd lang verblijft in zijn ouderlijk huis, samen met zijn zussen, niet in staat iets anders te doen dan gewoon doorleven. Niet in staat tot iets nieuws. Een tijd die slechts bestaat uit: het uithouden. En dat is pionieren, want je hebt het nooit eerder gedaan. geen idee hoe het moet. Meer overleven dan leven.

De leerlingen hebben de belofte gehad dat er iets nieuws zal komen. Een nieuw begin.

En er zit niks anders op dan daar op te wachten.

Overigens: stel je bij die leerlingen niet alleen de groep van de 12 apostelen voor, maar veel meer mensen die zich geïnspireerd wisten door Jezus en hem volgden. Mannen en vrouwen. Rijken en armen.

Die belofte is er in de vorm van: de Geest zal over jullie komen.

Dat is allemaal goed en wel, maar de Geest is niet Jezus. Je kunt je bij de Geest geen voorstelling maken. Als je de Geest wil tekenen teken je wat zij doet, niet hoe zij eruit ziet.

En wanneer het zal zijn, die komst van de Geest, dat is ook maar afwachten.

Ik hoor de volgers van Jezus tegen elkaar zeggen: ik weet niet hoe we dit moeten doen.

Nee, ik ook niet.

En ze gaan bij elkaar zitten en wijden zich aan het gebed.

Bidden is een oefening in vertrouwen. In overgave. In het leggen van jouw leven in de handen van God. ik weet het even niet meer, God, kunt u het van me overnemen.

Heel in het klein doet me dat denken aan de dagsluitingen in een klooster, waarin je de dag teruggeeft aan God. Dit was het voor vandaag, God, ik kan er nu niks meer aan doen, neemt u het van me over, morgen verder.

Na zo'n gebed slaap ik beter dan wanneer ik in bed nog maal over wat er de volgende dag of de komende week allemaal nog moet. En de volgende ochtend, als de nieuwe dag aanbreekt, ziet alles waar je de dag tevoren nog tegenop zag er vaak ineens een stuk overzichtelijker uit.

Als je het zelf niet meer weet is dat wat rest: vertrouwen, overgave. Je leven leggen in de handen van God, wetend dat die je niet zal vergeten, al lijkt het soms van wel en al moet je soms lang wachten voordat het nieuwe leven zich aandient.

En al zit je in die bovenzaal (of in je bovenkamer), je kunt je gemis delen met anderen. Toen wij met elkaar nadachten over momenten waarop we in zo'n situatie zaten realiseerden we ons dat er ook vaak iets van anderen naar je toekomt. Dat vereist ook initiatief: de bereidheid om wat je verdrietig maakt te delen met anderen. Maar er blijkt dan toch onverwacht veel te ontvangen te zijn, temidden van alle misère.

De verbinding zoeken bij elkaar, vertrouwen op God, ontvangen van aandacht en liefde van anderen, de Geest krijgen en een stap kunnen zetten naar nieuw leven – het zijn allemaal aspecten die misschien wel minder van elkaar te scheiden zijn dan we denken. Want hoe de Geest zich laat zien, dat is steeds anders.

Het is een spanning: het uithouden, het zelf uitzoeken nu de grond onder je voeten is verdwenen, en het ontvangen van wie of wat er op je toekomt... Als je op jezelf bent teruggeworpen ben je soms teveel met jezelf bezig om open te staan voor wat er te ontvangen is. Hoezo ontvangen. Ik zit er doorheen, nu.

Van mystici (Johannes van het Kruis) leer ik dat er een manier is om die spanning te overbruggen. Die bestaat uit het vertrouwen (en wat is geloven anders dan vertrouwen) dat er iets te ontvangen is, dat er hoe dan ook naar je omgekeken wordt. Ook naar jou. Dat God haar geest wel stuurt, of zal sturen. In welke vorm dan ook.

Ik weet dat het niet makkelijk is. Als geloven makkelijk was was het geen geloven maar zeker weten.

Maar dat zoeken naar vertrouwen is iets wat we met elkaar kunnen oefenen, hier op zondag, of in onze bovenkamer als we het niet meer weten.

Laten we dat ook doen. Oefenen in vertrouwen.

De Duitse predikant Bonhoeffer, die gevangen zat in Auschwitz, bad het als volgt:

God, laat mijn gedachten naar u uitgaan.

Bij u is het licht.

U vergeet me niet.

Bij u is de hulp

bij u is het geduld.

Ik begrijp uw wegen niet, God,

maar ik vertrouw erop dat u de weg wel voor mij weet.

Zo moge het zijn.